

Τίτλος μαθήματος στα ελληνικά και αγγλικά	Ο Κρατύλος του Πλάτωνος και η ετυμολογική έρευνα Plato's <i>Cratylus</i> and the etymology				
Κωδικός μαθήματος	ΑΓΛ 483				
Τύπος μαθήματος	Σεμινάριο. Το προπτυχιακό σεμινάριο γλωσσολογίας προσφέρεται κάθε χειμερινό εξάμηνο, είναι δε υποχρεωτικό μάθημα της Κατεύθυνσης Κλασικών Σπουδών.				
Επίπεδο	Προπτυχιακό				
Έτος / Εξάμηνο φοίτησης	12 θέσεις: Για τους τριτοετείς κανονικά, αλλά και απορριφθέντες τεταρτοετείς, πεμπτοετείς και εκτοετείς φοιτητές. Διδάσκεται κάθε Τρίτη 16:30-19:30 μ.μ. στην αίθ. Α 011 στα Κεντρικά				
Όνομα διδάσκοντα	Αννα Παναγιώτου-Τριανταφυλλοπούλου				
ECTS	10	Διαλέξεις / εβδομάδα	Ένα συνεχές τρίωρο μάθημα	Εργαστήρια / εβδομάδα	Διεξάγεται άπαξ υποχρεωτικό, ενταγμένο στο μάθημα τρίωρο εκπαιδευτικό σεμινάριο πληροφορικής παιδείας από τη Δρα Αλεξία Λουκά, υπεύθυνη για τα μαθήματα αυτά στη Φιλοσοφική Σχολή, με βιβλιογραφία του μαθήματος: αφορά ηλεκτρονική αναζήτηση στο δίκτυο βιβλιοθηκών, βάσεις δεδομένων, RefWorks, κλπ., σε προχωρημένο επίπεδο σε σχέση με την Ιστορική Γλωσσολογία Α' και Β'.
Στόχοι μαθήματος	<p>Το σεμινάριο γλωσσολογίας, με διαφορετικό περιεχόμενο κάθε χρόνο, σχεδιάζεται ως μάθημα εξειδίκευσης σε θέματα που εντάσσονται στην προβληματική και τη μεθοδολογία της Ιστορικής Γλωσσολογίας, με στόχο την εμβάθυνση και παράλληλα τη χρήση διεπιστημονικών ερευνητικών μεθόδων και εργαλείων από τον τομέα της Κλασικής Φιλολογίας, της Επιγραφικής, της Κοινωνιογλωσσολογίας, της Θρησκευσιολογίας, κλπ.</p> <p>Με αφορμή τον διάλογο του Πλάτωνος «Κρατύλος», θα εξετασθεί η σημασία της επιστημονικής ετυμολόγησης για κάθε σκεπτόμενο άνθρωπο. Η ετυμολογία συνδέεται στενότερα με τη γλωσσική παραγωγή και την αναπαράσταση διά της λέξης του περιβάλλοντος κόσμου και των ιδεολογικών, κοινωνικών, θρησκευτικών, φιλοσοφικών και άλλων προτεραιοτήτων ή ανησυχιών κάθε κοινότητας.</p>				

Μαθησιακά αποτελέσματα	<p>Κατανόηση εκ μέρους των φοιτητών και έρευνα επί γενικότερων θεμάτων που σχετίζονται με τη δημιουργία, τη μορφή και τη σημασία του λεξιλογίου εντός μιας δεδομένης γλωσσικής κοινότητας.</p> <p>Σε συνάρτηση με τα παραπάνω, οι φοιτητές θα ασκηθούν στην επιστημονική ετυμολόγηση, ανάλυση της παραγωγής, της γραμματικής και σημασιακής ανάλυσης του λεξιλογίου, πράγμα που θα επιτρέψει την κατανόηση του συμβολισμού και του ιδιαίτερου νοήματος που έχουν οι λέξεις εντός μιας γλωσσικής κοινότητας. Οι φοιτητές θα διεξαγάγουν έρευνα πρωτίστως στις πρωτογενείς πηγές και στη δευτερεύουσα βιβλιογραφία του θέματος του σεμιναρίου. Τέλος, θα μάθουν να συντάσσουν, να παρουσιάζουν με σύγχρονες τεχνικές, να διορθώνουν με την καθοδήγηση της διδασκούς τις γραπτές τους εργασίες στη θεματική του σεμιναρίου.</p>		
Προαπαιτούμενα	Επιτυχής ολοκλήρωση τουλάχιστον της Ιστορικής Γλωσσολογίας Α' (ΑΓΛ 263) ή της Ιστορικής Γλωσσολογίας Β' (ΑΓΛ 369).	Συναπαιτούμενα	ΓΕΠ 150
Περιεχόμενο μαθήματος	<p>Ο διάλογος <i>Κρατύλος</i>, από τις σημαντικότερες φιλοσοφικές και γλωσσολογικές πραγματείες του Πλάτωνος, εστιάζεται στη σχέση της ονοματοθεσίας με τα <i>ὄντα</i> και στη δυνατότητα της ετυμολογίας να αποκαλύπτει την αληθή φύση του σημαινομένου. Ο φιλόσοφος Κρατύλος, παλαιός διδάσκαλος του Πλάτωνος, θεωρούσε ότι η σχέση λέξης και σημασίας ήταν εγγενής, αποκρυστάλλωνε δηλαδή τη φύση των αντικειμένων· αντίθετα, ο φιλόσοφος Ερμογένης, του σωκρατικού κύκλου, πίστευε ότι η σχέση λέξεως και αντικειμένου ή προσώπου είναι συμβατική και αντικατόπτριζε απλώς τη γλωσσική χρήση εντός μιας δεδομένης κοινωνίας αλλά όχι εντός μιας άλλης. Με τη χρήση πολλών παραδειγμάτων ετυμολόγησης αναδεικνύεται η θέση του Σωκράτους ότι μπορούμε να προσδιορίσουμε τη φύση των πραγμάτων από την ετυμολογία τους.</p>		
Μεθοδολογία διδασκαλίας	<p>Παραδόσεις, παρουσίαση από τους φοιτητές και διόρθωση εργασιών. Πριν από την έναρξη κάθε μαθήματος, αναρτάται στην ηλεκτρονική πλατφόρμα (εν προκειμένω στο Blackboard) το μάθημα με τα κυριότερα σημεία που θα αναλυθούν, το σχετικό υποστηρικτικό υλικό, χάρτες, διαγράμματα, φωτογραφίες και ειδικότερη, ανά εργασία, βιβλιογραφία, πλην της γενικής που στέλλεται στην αρχή κάθε εξαμήνου με το συμβόλαιο του μαθήματος.</p> <p>Για τους φοιτητές του προγράμματος ERASMUS δίδεται προφορικά αλλά και στο PP ταυτόχρονη μετάφραση όλων των ανωτέρω στα αγγλικά ή τα γαλλικά αναλόγως των γλωσσών που γνωρίζουν οι φοιτητές αυτοί.</p> <p>Διεξάγονται υποχρεωτικά σεμινάρια πληροφορικής παιδείας από την κ. Αλεξία Λουκά (βλ. ανωτέρω στην παράγραφο «Εργαστήρια») με τη βιβλιογραφία του μαθήματος.</p>		
Βιβλιογραφία	<p>Duke E.A., W.F. Hicken, W. S. M. Nicoll, D. B. Robinson, J. C. G. Strachan (eds.), <i>Plato, Opera</i>, vol. I, <i>Euthyphro, Apologia, Crito, Phaedo, Cratylus, Theaetetus, Sophista, Politicus</i>, Clarendon Press, Oxford Classical Texts 1995, ISBN 9780198145691.</p> <p>Reeve C.D.C., <i>Plato, Cratylus: translated with introduction and notes</i>, Indianapolis/Cambridge, 1998 ISBN 0-87220-416-2/0-87220-417-0. bmcr.brynmawr.edu/1999_orig/1999-03-12.html</p>		

	<p>Πλάτων, <i>Κρατύλος, ἡ περὶ ὀρθότητος ὀνομάτων, λογικός</i> (Εἰσαγωγή-Μετάφραση-Σχόλια Γ. Δ. Κεντρωτής), Ἀθήνα: Gutenberg 2013, ISBN: 960-01-1537-0.</p> <p>Πλάτωνος <i>Κρατύλος, ἡ περὶ ὀρθότητος ὀνομάτων</i> (μετάφραση της φιλολογικής ομάδας Κάκτου), Ἀθήνα: Κάκτος 1994, ISBN 9789603522027.</p> <p>Barney Rachel 'Socrates Agonistes: The Case of the <i>Cratylus</i> Etymologies', <i>Oxford Studies in Ancient Philosophy</i> 16 (1998), 63-98.</p> <p>Barney Rachel, 'Plato on Conventionalism', <i>Phronesis</i> 42 (1997), 143-162.</p> <p>Baxter T.M.S., <i>The Cratylus. Plato's Critique of Naming</i>, Leiden-New York-Köln: E. J. Brill, 1992, ISBN 9004095977.</p> <p>Sedley David, 'The Etymologies in Plato's <i>Cratylus</i>', <i>Journal of Hellenic Studies</i> 118 (1998), 140-54.</p> <p>Sedley David, <i>Plato's Cratylus</i>, Cambridge: Cambridge University Press 2003, ISBN 0 521 58492 2.</p>
Αξιολόγηση	<p>Η παρουσίαση και μετά από διορθώσεις η τελική μορφή της γραπτής εργασίας δίδουν το 30% και το 50% της τελικής βαθμολογίας αντιστοίχως. Το 20% της βαθμολογίας δίδεται από επί μέρους ασκήσεις και τη συμμετοχή στο μάθημα.</p> <p>Οι φοιτητές του προγράμματος ERASMUS παρουσιάζουν τις εργασίες τους συνήθως στα αγγλικά ή στα ελληνικά, έχουν όμως τη δυνατότητα να παραδώσουν την τελική μορφή σε μία από τις γλώσσες που γνωρίζει και η διδάσκουσα.</p>
Γλώσσα	<p>Ελληνική.</p> <p>Όταν παρακολουθούν το μάθημα και φοιτητές του προγράμματος ERASMUS τα κυριότερα στοιχεία της συζητήσεως αναλύονται ταυτόχρονα στα αγγλικά ή τα γαλλικά (βλ. ανωτ. στην παράγραφο «Μεθοδολογία Διδασκαλίας»).</p>